

1. Cel projektu badawczego:

W dzisiejszym dwujęzycznym świecie szczególnie ważne jest zrozumienie, w jaki sposób normy społeczne i oczekiwania wpływają na nas, gdy mamy do czynienia z nimi w kontekście języka ojczystego w porównaniu do języka obcego. Przeprowadzone dotychczas badania wykazały, że w języku ojczystym stereotypy aktywowane są automatycznie. Niekoniecznie jednak musi tak być w przypadku, gdy postrzegamy je przez pryzmat naszego języka obcego. Rzeczywiście, istnieją wstępne przesłanki na to, że osoby dwujęzyczne mogą być mniej wrażliwe na normy społeczne, gdy posługują się językiem obcym. Niewiele jednak wiemy na temat tego, czy tę zmniejszoną wrażliwość można również zaobserwować w odpowiedzi na stereotypowy język, podczas gdy pogłębienie naszej wiedzy na temat wpływu stereotypów na komunikację dwujęzyczną w kontekście społecznym, edukacyjnym i politycznym ma bez wątpienia kluczowe znaczenie.

2. Cel badawczy:

Celem badawczym tego projektu jest poszerzenie wiedzy naukowej na temat tego, jak automatyczny może być proces aktywacji stereotypów w języku ojczystym i obcym. Zbadamy w tym celu dynamikę procesów neuronalnych podczas przetwarzania stereotypów w języku ojczystym (polskim) i obcym (angielskim) u osób dwujęzycznych. W dwóch badaniach przeprowadzonych w ramach tego projektu wykorzystamy elektroencefalografię (EEG) do zarejestrowania aktywności mózgu osób badanych w odpowiedzi na bodźce zgodne i niezgodne ze stereotypem, przedstawione w zdaniach (Badanie 1) i parach słów (Badanie 2). Dodatkowo manipulować będziemy progiem percepcji poprzez użycie paradygmatów prymowania podprogowego i nadprogowego, w celu zbadania stopnia, w jakim dochodzi do automatycznej aktywacji stereotypów w języku ojczystym i obcym.

3. Metodologia zastosowana w projekcie badawczym:

W celu zbadania konkretnych różnic w przetwarzaniu stereotypów przez polsko-angielskie osoby dwujęzyczne, w eksperymentach opisanych w niniejszym projekcie wykorzystana zostanie metoda EEG w oparciu o analizę potencjałów wywołanych (ERPs), której celem jest zbadanie elektrycznej aktywności mózgu w odpowiedzi na bodziec językowy (np. na prezentowane zdanie lub parę słów). Dzięki temu możliwe będzie przeanalizowanie różnych etapów przetwarzania stereotypów w języku ojczystym i obcym z dokładnością co do 1 ms.

4. Oczekiwane rezultaty:

Spodziewamy się różnic pomiędzy językami w danych elektrofizjologicznych względem bodźców zgodnych i niezgodnych ze stereotypem, co wskaże na mniejszą wrażliwość na bodźce stereotypowe i ich mniej automatyczną aktywizację w przypadku języka obcego względem ojczystego. Wyniki takie sugerować będą, że kontekst dwujęzyczny może być postrzegany jako korzystna forma komunikacji, chroniąca nas przed zagrożeniem stereotypem.

5. Znaczenie projektu:

Nasz projekt przyniesie innowacyjne i przełomowe postępy w rozwoju psychologii społecznej i językoznawstwa, wykorzystując metodę neurofizjologiczną do uzyskiwania metryk mierzących wrażliwość na stereotypy w języku ojczystym i obcym. W związku z tym, że w dzisiejszych czasach ludzie coraz częściej porozumiewają się w swoim języku obcym, nasze badania pomogą zrozumieć, jak język, którym się posługujemy kształtuje naszą wrażliwość na stereotypy, dostarczając odpowiedzi na pytania nurtujące badaczy zajmujących się neurolingwistyką dwujęzyczności. Co więcej, obecny projekt może także nadać nowy kierunek badaniom psycholingwistycznym, które będą mogły wykazać czy osoby dwujęzyczne są równie narażone na zagrożenia płynące ze stereotypów gdy posługują się językiem obcym, co może mieć istotny wpływ na edukację, rynek pracy, politykę i ogólny dobrostan.